Пролетареде йыу welата, йәкбән!

РӘЙА ТӘЗӘ

ОРГАНА КОММӘРҚӘЗИЙӘ ПКӘ, МИНИСТРЕД Р'СС ҺӘМ СОВЕТА ҺӘРӘҺЕНДӘ ҮЗӘ ҺӘМ ҺӘҢӘҺӘҢ ҺӘҢӘҺӘҢ ҺӘҢӘҺӘҢ

Нвиск'аре пролетариатейи мәзьн

(БОНА 95—САЛЯЯ БУЙИНА МАК'СИМ ГОРКИ)

95—сал барр, 28-е марте бажаре Нижни—Новгородда наиск'аре урысайи мәзьн, публисист и т'еоретике э'йан Алек'сейи Мак'симовичи Горки жь дда хиз бу. Горки бь э'франдьнед хиэйда п'ер'ӀимӀт у к'ивск'арга нэ кӀ т'эне лайди к'ӀӀ у н'ивкырьна цмэ'т'е урыса бу, ие бса жи йа т'эмалайда мэзьнда дньаӀеда прогресси бу „Т'ӀӀ шьк т'ӀӀна,— В. И. Ленин гогӀа,— жики Мак'сим Горки талантки мәзьна, е кӀ к'арэка мәзьн дайа у ие бьӀӀ н'эжандьна пролетариатейи н'эидьнйае".

ШӀохӀаналйа хиэйда литературае Горки салед 90—и шэхте р'еакси сайасетиейа ӀӀара чэтьнда дэстюкӀр, ие шэхти, гаӀ ие интелигенсиа пеш дӀата зерандьне. Wан сала Горки пешда йат чаиа наиск'аре пролетариата Урысете, чаиа пешдабре традисиедед литературе урысайи демократие. Бь наисаред хиэйда эш бу пшитоанае мэрьвед бӀалнгаэ зерандьи. Горки дэшата фарасэте хиз п'ешк'еши ие шэр'ване кор, йа ие бонда аэайе, бона хиэшбэхтийа мэрьвайе дӀата кьрьне. Мерхэгки ии — Макар ЧӀудра дьбеэ: „Дгэр жь дда хиз дебй, шэки бсанэ аза у бэхтэшар бьжи".

М. Горки гӀалки р'ьнд у к'ур жь э'мре цмаэ'та хобатеан фэ'ндькьр, хайсете шейи ӀӀара баш эньбу, бона ие ёке жи эш жь алие цмаэ'теда гӀалки дӀата н'эжьрьне. Горки бь адаӀонди литературе н'эсабкьрйа бӀме дэрӀара мерьвда.

Горки н'эсаб дьбэ т'еоретике р'еализма социалистие у р'омантизма р'еволӀусион, мисаркьре т'еория у практика ие дь нава э'мре мэда.

Э'франдьнед Горки н'эсаб дьбэн ӀӀеланед хобара бӀдэжитие. Э'франдьнед ии п'ьр'ИмӀхэн бона ие ёке, чьжки ии нава э'мре цмаэ'теда к'ур будэ, ӀӀбльхи ие кьрйа у ӀӀь ӀӀалма хиэйда п'ьр'мэ'рифатэ эш э'мр, нет у мэрмед хобатвана дайа к'ьвше, бь ӀӀостатикэ гӀалки мәзьна ньтьрандийа.

Салед 1891—1893—а коваред башдэ—башдэда э'франдьнед Горкийа пешьн тенэ нвиькрьне, ед кӀ пер'а-пер'а лайи-ди ӀӀбӀдирйа хиэндэвана дебйн. Сала 1898—а дэ цьлдед э'франдьнед Горки тенэ нвиькрьне у ие бажена Горки нвэжи мәзьн ӀӀаланцэ бьхэ. Пише пайнэ р'оман, драма, балад у поэмед шийа э'йан нвиькрьдьи: „Зар'отиӀ", „Циз у дньаӀеда готи аза бьжин. Дь нава „К'ьлама тайрда" эш п'айе ийан мэрьва дь-дэ, ед кӀ э'мре хиэ нАгеашьнь бона азайа цмаэ'те. Эш бса жи сар т'роника, дор'ӀӀа, сар ийан мэрийа дьк'эна, ед кӀ сарэ хиэ хиэйдьхьи. „Тайре фтрона"—да Горки дьдэ к'ьвше, шэки нава э'мра у э'эманада тайре фтронэ дьфор'э, эш дька фажин, э'шр дэнгэ ии дьбьйен, эш ниийа фтронейа, ие эш т'энейа, р'ается, тайред аеи Ӏанэ, ие эш жь фртоне дьтерсьн, хиэ вэдьшерьн, гӀалк тайредед майин жи Ӏанэ, ие эшана жи дьтрьсьн, т'эне тайре фтронейа, кӀ дьхэ ээ фртона р'аБэ. Бь ван симолана Горки гӀалки р'ьнд сафете р'еволӀусие у ишр'ванед ие дайа к'ьвше .

Горки наиск'арэки бсайи, кӀ бь Ӏ'эму жанрана наисайа у ӀӀар жанркеда жи мәзьнайи ии т'ане хаиекьрьне. Горки наиск'арэки бса бу, кӀ Ӏ'эму тьшт жь э'мр ӀӀлдда у Ӏ'эму тьшт дэда э'мр, мэрьва. Горки хэна занабунЕ бу, фькьрдарьки э'йан. Жь э'франдьнед ии сольеЗят принсипед мэрьвайе, мерхасие, К'ЗалиӀейа намери ӀӀин дебйн. Аиа бона чь шӀохӀе Горки у наиг ии ие т'ьне бльнд бомиьн у бутаисьн.

СТ. КАРАПЕТИАН

кандидате бӀмед филологие

Э'НЭ'НӘКЬРЬНА ПОЭМЕ

Сексиа наиск'ared к'ӀӀрдайе советие щната хиэйа ие ар'ридеа поэма шайире щнЕьл Сэй'иде Ибдэ „Лъ дзирана комунизме" э'нэ'нэкьр.

Пешие хӀдане поэме сарщэма ие ӀаЗерар'а шьроэкьр у же чэнд карш хиэнДьн. Пише Кар'ане Чаиани, Сэмэнд Сиабондэн, ХӀиа Мурадов, ШӀрафе Дэшер, Э'гите ХӀдо, Эмине Э'адал, Дмине Э'мэрике, Э'ьщие Щиди хобарДан. Wана дэстаниед поэмер'а э'ривайи бса жи чэнд кемасиед ие дана к'ьвше. ӀаЗьра хиэст, кӀ_эа поэма бе мэшькрьне.

Э'МЭРИКЕ СӘРДАР

ПРОПАГАНДА ЛЕКСИОН БЬГӀИНЬНӘ ДӘРӀӘЦА ПЬРСДАНИНЕД ИРОЙИН

Чэнд р'ожа пешда бу конференса п'ара нэй'ийа Апаранейе ӀӀаалтийа бӀлакьрьне занэбунед сайасетие у ӀӀлм. ДэрӀаца хэбата п'ареда седре ие В. СаӀакйан дакладда.

Конференсе да к'ьвше, ӀӀэки лекторед нэй'ие, р'эдэма к'ижана дьгӀижэ 147 мэрьва, ӀӀэ'де ӀӀ'эсабдайинеда э'п'ещэ хобат кьрьнэ, кӀ идеед марк'сизм—ленинизме бьГӀинЬнэ ӀӀар хобатваӀӀэки.

Wер'а т'эвайи конференседа ӀӀатэ готьне, ӀӀэки щер'бандьна хобата пешваед дорайнне кем те пропагандакьрьне. Пропаганда бӀм—техникие ӀӀалэ сэр дэрӀацкэ бальд ие дэрбэзкьрьне. ГӀалэк гӀондда лексиа, даклад кем тенэ т'эшкилкьрьне. Бона пропаганда лексион бьГӀинЬнэ ' дэрӀца пьрсданинед иройин, бона эw к'омэке бьдэ ие щэр'ванне. КӀ дьчэ саба миасаркьрьна ӀӀрӀред ӀӀр'ат'а ПКТС 22-а, конференсе мэщалед конкерт да к'ьвше.

К. Аршакйан

Шекада: п'але завода Ереванейе дааг чекьрьлейе сэр нане Дзержински В. Мэ'ешсйан мэхте хобате. Бригада ии сала 1958-а лайиди наие хобата комунистие бийа.

Фото йа А. ЩРАГ'АСПАНЯН

КОНСУЛТАСИА

К'ьвшкьрьна нормед хэбате колхозада

Бльидькьрьна дэранниийа хобате—пьрсданиннэка мэрьвед советнейе фэрээ. Программа ПКТС—да Ӏатйа к'ьвшкьрьне, ӀӀэки дэранниийа хобате мӀлаБэйна гӀондитнеда ӀӀава бист салада ие пешщ—ӀӀшш ӀӀара зедабэ, Эва йака ие мэщалее бьӀӀэ, ӀӀэки пашдак'этьна " мӀлаБэйна гӀондитие ӀӀэ сэнайе бьӀӀэда аккиидаслакьрьне у ие бьӀӀнэ э'ьӀӀе мӀлаБэйна мэхлуутийа комунистийа н'ьр' пешдэчийи. К'ана дӀа пешдабрьна Ӏ'эму э'ьӀӀед дорайнна колхоза у совхоза, бь щэркоеда ньмькьрьна хэчэцмотийа продукциа мӀлаБэйна гӀондитие, дӀа хэчэшькьрьна Ӏ'ане цмаэ'та советнейи материалие бльидькьрьна дэрэнниийа хобате Ӏ'эсаб дьбэ.

Э'йанэ, ӀӀэки нава мӀлаБэйна гӀондитнеда ӀӀала ие сэр дэрэнниа сентнерэка продукциие гӀалки хобат-те кьрьне у гӀалэк мэщалед материалие тенэ хэрщкьрьне. Ма'ниКэ ие йакеӀа Ӏ'эмли эwэ, ӀӀэки алие т'эшкилкьрьне хобате у ӀӀлаБэйна дэрэнца к'ьвшкьрьна нормед хобатедэ ие кемасиед мэзьн ӀӀана. *„Шэм мэ,—* Н. С. Хрущчов Пленума Коммарк'эийа ПКТС Нойабрда гот,—*ие цидрэнца хобатедэ фарэ чаиа лаЗьма дИмат ӀӀакьн. Ле мэ ньрса к'ьвшкьрьна нормед хобате—пьрсда сайасетийа мэзьна, йа кӀ к'ара бь милиона мэрьвар'а ӀӀредайи".*

Ӏ'этани ӀӀа гӀалэк мӀлаБэйнада нормед хобате ӀӀса бь ӀӀэ'мин тенэ к'ьвшкьрьне у ие йакеӀ „бэр э'эзе хиэ" ӀӀдтькьрьна, чька бэре нормед хобате чьдас бу-на. Эв щур'е к'ьвшкьрьна нормед хобате али бльидькьрьна нормед хобате ӀӀакэ. Э'мр хиэхиэ дьдэ ибатькьрьне, ӀӀэки гӀаракс дэрбэзи нормэкьрьна техники бьи. чаиа щур'е ӀӀэри бзи у прогресси. Колхозед ӀӀеи иди ии щур'е к'ьвшкьрьна нормед хобате бь ачьхи дьдьпэ хэбтандьне.

Нормэкьрьна хобатейа техники чь дьдэ к'ьвше? Эва йака бэрс э'ьвлн ие йакеӀ дьдэ к'ьвше, ӀӀэки норма ӀӀар хобатеке ии чахи тЕ к'ьвшкьрьне, гаиа пе-дьЗ'эсьи, чька эw чьтЕ хобата (бона ие йаке хронометрие дэрбэз дьйьи у пе-дьЗ'эсьи, чька р'ожа хобате чаиа дэрбэз дьбэ), чь техника йаЗа, э'рд чаиаиэ, алие агротехника у зоотехника пешда пьрсед чаиа пешда ӀатьЗа э'ьлнандьне. Оса жи дарэца дэрэнниийа хобате, кӀ пешаиед дорайнне ӀӀиштьне, ӀӀэки э'ьлнуу у мет'ода хобата ӀӀан ӀӀьдьлЕьн.

Дь щур'е к'ьвшкьрьна нормед хобате мащалее дьдэ, ӀӀэки Ӏ'эму хобтЕед мӀлаБэйна гӀондитие йа п'ак беиэ планкьрьне. ЧаиА лаЗьмайа ӀӀэчата п'ала, техникае, п'эра бе к'ьвшкьрьне у пе-дьЗ'эсьи, чька бона ӀӀдаидьна ӀӀар шӀохӀэкэн ӀӀрӀас хобат ӀӀрке бе кьрьне. Гава нормед хобате-р'аст тенэ к'ьвшкьрьне, эw йакэ мащалее дьдэ, ӀӀэки анэгэрн чаи у бамбуйна хобата ӀӀар мэрьЗэки хобат р'аст бе ӀӀэрйатькьрьне. Нормэкьрьна техники ие мащалее бьдэ, ӀӀэки нава сӀрчетрнеда дорайнеда бона ӀӀан хобата, ед кӀ ӀӀэчлед ӀӀэки мина ӀӀэвьи, нормед хобатейа т'эмэрн бенэ к'ьвшкьрьне.

Колхозада нормед дорайнне бона ӀӀа-му хобата сӀрчетрн бь ӀӀ'эвгалийа ӀӀ'эму бзвед артеле у п'ешкэзнед мӀлаБэйна гӀондитнейа фрейа актна к'ьвш дькэ. Г'ьме бона ие йаке эwана (бь ӀӀ'эсабйаӀ-дана ӀӀэчлед дорайнийа) ӀӀэк нормед хобате дьдьпэ хобате, ед кӀ идаред бӀм—ИзгӀр'не ӀӀаЗьркьрьна, бса жи ӀӀан нормед хобате. кӀ совхоз у колхозед сӀрчетрийа ӀӀэки территориа ӀӀедаӀӀ ӀӀанэ. ЦӀвата колхозиийа т'эмэрн ӀӀан нормед хобатейа т'эзэ т'эстиц дькэ.

Ӏ'эму т'ьлед дорайнна мӀлаБэйна гӀондитнеда нормед хобате мина ӀӀанэ к'ьвшкьрьне. Алие к'ьвшкьрьна нормед хобата машинада щер'бандьи дйа гӀалэка. Бь сайа нормэкьрьна техники гӀалэк механизатор, бригадед трактора бь т'ЭмаИ ЬЬлдайи ӀӀи ӀӀия бупэ, ӀӀэки ӀӀа-ва ӀӀа'де хобате у ариф бьЕвешьнеи, дйа за'ф хобата бащ бьйьи.

Трактористе совхоза марза Москведа „Qбр'ат'а партиаейо 21—е" М. А. Морозов йа дэрӀца ие йакеда чь дьйьи. Гава мӀлаБэйна" ӀӀанда нормед хобатейа бь техники йабтькьрьна дапэ хобтандьне:

—Гава хронометражист, кӀ дина хиэ йаБа хобата ие, Ӏ'эсаб кьр, ӀӀэки ам чьдаси хобатьна у ие чьдас ӀӀа'де ӀӀ'эсабйаиэ бида йаБа, сьфта ие жь ии ӀӀаиар нэкьр. Гэло дькара бьдэ ӀӀэки ам эwдас, ӀӀа'да Бадьйаиэ бидэ дьйьи? ӀӀна йса ниие. Масала, эв дьхэ

Борщдариед хжәйә социалистие бь р'успити бьәәдиньн

Әwана исал дһа р'ьнд дьхәбьтьн

Бһар... Чьқас, чьқас нет у мәрәм ме-р'а гьредайинэ. Гәләк бһар һәнә, ле бьнара дашта Арарате башқәйә.

Пай Н'әйәме әььстана сәр'а колхозанед дашта Арарате диса дәстьбә хабәте кьрьйә. К' б дьиһер'и—һар алийа хабәте.

Р'ожжәка бһдрейә хжәш әм бь хьәмәт чуна гөндәки дашта Арарате—Нор Кәанк'е (сәрчертийә Әстәпанакерт) дарәнние).

Сала 1948—а әрмәниед кб жь чалатед дәрәкә вәрр'йәнә Әрмәнистана Советие ән гөнде т'әзәда щиичар бун. Дора гөнд бәстәкә р'әстә—дуз бу у сал у зәмана кәратьбу бешқәкьрьйе. Һама ме сәде жи бәалиед т'әзәйә хабәтн'ә дәстьб бешқәкьрьйа хчәлийә вахтәкә бәгәр кьрьн. Бешқәкьрьйа ме хчәлие һеса нийбу. Әw хчәлн бь механизасиие һата бешқәкьрьйе. Нәвә чинд мәһала ч'ә'л у к'ә'рте ме дашта хам у хопан һатнә р'әстькрьйе у колхозәнда даре р'әзәйә вьр'нн у мове тр'ийа дач'ькандьн. хчәлийә вахтәкә qәр' кьрьйә бәг' у бостанна бан.

Жь ме р'оже гәлак сал дәрбаз бунэ, сьфте гөнде Нор Кәанк'е бь т'әмаи һатнә гөнәтьк. жь гөнде кәвн тьштак нәмайә.

Колхозанед гөнде Нор Кәанк'ер'ә буйә хайсат, wәки борщдариед һьатньйе әр хчәлә әсайи бадьйа.

Сала пар сәр мәзила 105 һектар баг'е трийа, бь һ'әсабе орт'ә жь һар һектаре 120 сентнер три һдтә стәндьне, дәwсе 90 сентнере х'ьвшкьрн. Ле исал колхозе фәрькрйә әк'не һар һектарәкә трийа бьгьинә 130 сентнери. Бона борщдариед хwә бь р'успити бьәдиньн механизаторед колхозе Артавазд Мурадйан, Мисак Мартиросйан у Серйожа Г'укасйан дьшә'дьньн. wәки хәбата бешқәкьрьйа трийа жь wә'әз зутьр к'ота бьаьн.

Пәмбәбешқәкьрьйи бона колхозанед ве колхозе п'ешәкки т'әзәйә. Пар wана сәр 90 һектар плантасиед пәмбә жь һар һектараке 28 сентнер пәмбә стәндьн. Исал wана борщ һьадана сәр хwә, wәки әк'ндайина һар һектарәке бьгьинә 30 сентнери.

Колхоза Нор Кәанк'е к'арәка мәзьн жь Н'әйәнәтхwайкьрйе жи дьстинә. Ч'еләкдошед колхозе сала пар жь һар ч'елә-кәке дәwсе 1.900 кг 2.000 кг шир стәндьн. Ч'еләздоша мә'рифат Х'ьарик Абра-hамйане жь һар ч'еләкәке 2.260 кг шир стәнд. Ферма ч'еләкада исал дь ч'елак-бьтьм, wәки гава лазьмә жи трактере галаки надьмә сәкнадйне. Тьме гөнда-рийа мьн сар wә'де хабатейә. Әва йәка мә р'ойбйат дько. Бь сайа ве йәке нава дорогөдәстькмеда дһа зә'ф хабат те кьрьне у әйлаьа мә жи әеда бурйа.

Х'ьвшкьрйа нормед хабатейә техники нава памбббешқәкьрьйеда бь фрати дьйньн хабтандьне. Р'СС Т'урк'менстанда, мәсәлә, әwе йәке мәшал дә, wәки дарәнниттйа хабате һьмбәри сала 1953-а дь щара бе әедькьрьне, ле wәхте бәрәкьрьйи пәмбб н'атани чар щара әедабә. Wәхте механизасиакьрьйа хабате, хабат дһа кем е кьрьне. Мәрьйа бь машина бист—си щара дһа зә'ф пәмбб бәрәв дько, но кб бь дәста.

Х'ьвшкьрйа нормед хабате нава н'әй-әнәтхwайкьрьйеда зп'ещ чатьньн. Бона хабата Н'әйәнәтхwайкьрйа бьдиньн свькьрьне у дарәниттйа хабате бь щарәкә бьдиньн бььдьрьне. санайа мә галак шу-р'ә—шур'ә машинед т'әзә дьдо колхозд у совхоза. Ле ещдаwуйина механизасиакьрьйа хабатер'ә т'әвайи әw нормана. Кб бона хабатчиед фермед Н'әйәнәт хатьньн к'ьвшкьрйе, һала ньмььн, кәвньн. Һәла галак щийа, гава дәрәца механизасиака хабате мина һава. диса нормед хабате башқәнә.

Хәмла ферме

Т'өнэ щиатәкә колхоза гөнде һоктемберйанеә сәр наве Ленинә өса (сәрчертийә Һоктемберйанеә дәранние), wәки wеда наве ч'е-ләкдоша пеш—Задина Т'әмо нь-дьн, нәәсьньн. Әwе бь сайа р'у-нәрми у хәбата хwәйә баш әв на дава қәзанц кьрйә.

Ван р'ожа әм чунә колхоза һок-тембере у мә дьхwәст вә хәбатчи-йа дәста'мәл'ә бьбнә нас. Сәр-wере ферма ч'елака Мәщите Щә-дә гәләки пасне Задине да у мә-р'а гот:

—Әва 12 сала, wәки әw колхоз-зеда чawа ч'елкдош дьхәбьтә. Әw нава хабатеда қал буйә, буйә пьс-пора шөхөле хwә, гәлак хабатчиед ферме жь wе һиń дьбьн у бь мәсала wе дьхәбьтьн. Әw борщдариед хwә алие зедәкьрьйа дарәнние ширда жь wә'дә зутьр у зедә дьқдинә у ләма жи сәрwертийа колхозе, т'әшкилә партиае жь хабата За-дине гәлакн р'азинә.

Wәхте әм р'әзултатед хабата wейә ван салед пашьнр'а кьрьнэ нас, мә дит, wәки р'асти жи әw бь дәрбдари дьхәбьтә у ләмә жи wер'а дьбежьн хәмла ферме. За-дине нава дб мәһед сала 1962—а э'ьлньда жь 15 ч'елака 3.700 кг шир стәндьбу, ле бь сайа хабата хwәйә баш, дһа р'ьнд хwәйкьрьна ч'елака исал жь әwдас ч'елак, на ва wи wә'дайида 5.900 кг шир стәндийә. Әw өса жи р'ьнд мqатие гольке вьр'ни дько.

Сәрwере ферме әм Задинер'а кь-рьньнэ нас. Мә жь ве т'әwәqәкьр, wәки дәрһаqа хабата хwәда мәр'а чәнд гьлийа бежа.

—Партиае у һ'өкөмәте пьрсна гәлак мәзьн у щабдар даниньн пе-шийа мә, хабатчиед малһабуна гөндитие,—Задине гот,—Әм гәрәке qәwата хwә дөбарэ бькьн, дһа р'ьнд бьхәбьтьн у дәранина һасьлата һ'әйәнәт бь чапәкә мәзьнна бьднэ зедәкьрьне. Әз һәвала хwәйә ч'еләкдош—Һр'ип'сик Гаспарйанер'ә әтьмэ' ләqе у мьн борщ һьлдайә сәр хwә, wәки исал жь һар ч'еләкәке һ'өтани 3.000 кг шир бьстиньн.

Т'ө шьк т'өнэ, wәки Задинэе гьлие хwә бь р'успити бьәдиньн. Р'езултатед хабата wейә ван һәрсе мәһед исалә дәрбазбуйи шә'дэ-тийа ве йәке дьдьн.

Светика Байлоз
Хатуна Щолиа

хәбатчиед п'ара р'едәкснаейә жьнайә нәштат.

ШЬВАНЕ СОВХОЗЕЙИ ПЕШ

Әва чәнд сала, wәки Э'мое Хөдо шьванйийа совхоза һнабердейә һ'әйәнәтхwайкьрьйе дько (сәрwертийә Апаранеә дәранние). Әw хабата хwәда сәрфийәзэ, кәрие пазе совхозе р'ьнд хwәйдько у борщдариед хwә алие зедәкьрьйа дарәнние һрие у стәндьна бәрхәда бь р'успити дьқдинә. Һама бона ве йәкейә, wәки совхозеда п'өйе wи дьдьн, qәдре wи дьгрьн у жь wи н'ьз дькьн.

Э'мо хабатчики гәлаки борщна-са, нава совхозеда бь ь'әлали дь-хәбьтә, к'өмәке дьдә һәвалед хwә. Әw р'ьнд заньэ, wәки совхозеда дарәнние һасьлата һ'әйәнәт бь хабата wи у гәлакед мина wийә баша р'ьредайә. Әw qәwата хwә наһеншинэ, wәки дһа зә'ф гошт, һрие у һасьлата һ'әйәнәтэ ма-йин бьдэ Wэ'әне хwәйи әз'изэ. Әwи сала пар жь һар пәәкә 3,5 кг һри стәнд у борщдарийа стәндьна бәрха жи qәданд.

Э'мо шьване совхозе Шәмое Һ'ösенр'ә к'өтйә нава лояе у алие зедәкьрьйа дарәнние һасьлата һ'әйәнәтэ борщдариед мәзьн һьлдайә сәр хwә. Әw пез wә'дада дәрдьхэ дьрунге, гийе дьде у щие wан т'ьмьз хwәй дько. Э'мо р'ьнд гөһ дайә сәр зайина пез у хwәйкьрьна бәрхе вьр'ни.

Һна, гава һәла чокэ бәрф ль э'рдеө, әw дәрһаqа т'әшкилкьрьна ч'ера навинеда дьрькьрьна, wәки ль гәли у гөһер'ед ч'йае Әләрәзе кез р'ьнд бь'ериньq, к'ок бько у бь wе йәке дәранина гошт совхозеда бь чапәкә мәзьна бьдэ зедәкьрьне.

Ш. Р'за

Әгар хабата һар хәбатчики малһабуна гөндитие бь малхчети анализ бьқьн, бьқарьи галак р'езервед наена хабтандьне бьбиньи. К'е дьхәбьтэ, әw жи дьқарэ бежэ: әw жь тьшка четр'р заньэ, wәки ди к'ö кемаси у мәшалед наена хабтандьне һәнэ. Пленума Коммарк'әнйа ПКТС Но-ябрреда Н. С. Хрущов әв шеwр да нор-мәк'ьвшкьра:

—Һун һар'нэ бал п'ала, әшкарэ wакр'а хабардьн у бежьн, wәки лазьма дәранинтйа хабате бльндкьнэ сәр ве дәраце у бь һ'әсабе чь дькарьи ше бькьн. П'ала хwәда ше бежьн, чьмки р'езерва һәр п'алаки хwәда һәйэ, әз хwәда жи бумэ п'ала у р'ьнд заньм, wәки п'ала бе р'е-зерва нажьк.

Әв хәбарана өса жи дәрһаqа хабатчиед малһабуна гөндитиединьн. Бь техники к'ьвшкьрйа норма—мәшала бь т'әшкилдари у бь малхчети пешдьбьра-на малһабуна гөндитиединьн Н'ьмлийэ. Гөти ве нава хабата малһабуна гөндитиеда бьдиньн хабтандьне.

А. ЛАРИОНОВ

хабатчие института экономика малһа-буна гөндитиейә һ'әмт'фациеә бәлм.

Шьклә:—ч'еләкдошед колхоза гөнде Һоктембере Задина Т'әмо у Һр'ип'сик Гаспарйан нәй дотьна ч'еләкар'ә шир т'әслим дьқьн.

Фото йа А. ЩРАГ'АСПАНИАН

ПЛАНА ФРОТАНА ШИР У ҺЕКАЛӘ СЕМЬЬИЕ QӘДАНДЬН

Малһабунед сәрwертийа Сtөп'а-наванеә дәранние борщдариед се-мьйиа и'ьалм алие фротана шир у некада qәданьн. Бь к'әсабе 12—а марте 3.600 тонна шир, 613 к'әзар һек т'әслими стансиа зә'иркьрьне кьрьнэ, ийа кб зп'ещийа жь пь-лана бона семьйие тер'а дити зедәтьрэ.

Колхозед гөндед Хачике, Арение у Һорсие (ль нәк'ийа Ез'ез-назоре) пешданика фротана гошт-ә семьйие зедә qәданьн.

Колхоза Хачике дәwса 60 сент-нере тер'а дити 154 сентнер гоште заи т'әслими дәwлате кьр.

(АӘТ')

Тәрҗемә т'әзә

САЙАТ'-НОВА

Wöса, ча хәриб бләбләләк салаке бег' т'ам h'ьсрәтә,
Öса дьырı машоqе тә: тә, араqа ашам h'ьсрәтә:
Тö хәлдер'ә хәбар мәдә, тә аг'е хöлам h'ьсрәтә:
Ль т'әбаха зер'чекьрı мәмке тә шомам h'ьсрәтә.

Тьштак т'öнә әз тöманкьм—р'әнге тор'ә бьqöбләз:
Бруйа тә бе qөлөм, зәрнщı, минанı зер' дьх'ьлвьлө:
Қаме тә чар т'ьлйа зедә, т'ьжı бöә синг'у намьлө:
Бь зер' у hәрмуш вагьрчı, тә п'ор' п'ус у нам h'ьсрәтә.

Хwә сәрида пасьндайн, к'а диса та бькьм пасьн:
Синге тә—höрщума зер'ә, же те бöща гöл у сосьн:
Сесьд шест щаш тамәре тә—qөнт'әркьрн, щан у дьсьн:
Ль бонда дöр'—т'ьлйе тә мум, зонда шьмшат, хам h'ьсрәтә.

Дьйаеда жь тә зедә т'öйарке нah'öбиньм:
Өә симе саз бьбр'ьм, гар h'өвтеке тә нөбиньм:
Ль'ьжı т'адша мьн бьыьрсә, йан h'өкимı qонма биньм:
Чь дөрде мьн ве фə'м бькьн: көла мьн дат'дан h'ьсрәтә.

Шав—р'ö дәсти мah'öвта тә ль мьн т'ан т'öнинө, гөзәл,
Гöн бьqö мьн, өз бь h'öйран, мачө, малөзинө, гөзәл,
Дьйа к'ер'ә майө, wөки мьн—тар'ә бьминө, гөзәл,
Чйө, хwө нөмьр Сайат'—Нова:—гöhе тә к'лам h'ьсрәтә.

***

Сöфәте тә qөлөмкьрı, р'әнге хwə hәр таhар дькьн:
Хала деме тə те hьртьı, гава п'ор'е хwə wəр дькьн:
Вəбуйн тö мина сорөл, дөнг бь бьлбьлр'ə дар дькьн:
Дранед тə зер'чекьрı, левед маhанг ль сар дькьн.

Деме тə ча hөва т'өзə, чьда дьhə, hе т'ам дьбə,
Бадана п'ор', шебьсче тə бе шьькьрьн, бе нə'м дьбə,
Лома е ч'ə'ə тə дьк'өə, дьхалфə, р'е хам дьбə:
Чахе дьчı нан мəщлисе, бь шөнг у шуг' хəбар дькьн.

Гөнд у шаhəр сəр hөвдə тен—бьбиньh тə, ве шöрате:
Мəрие бəр р'öh' тə ч'ар дьбə бь дөрмане hөр—həйате:
Wəхте щце хwə дьлпьлчı, ча бөлге зиньı, шьнгин тə те—
Чı мьн у саз, гава хьщре хwə чөнгур у щьнөр дькьн.

Тə п'ашла хwə кьрийə бьнөвш, сьмл у сосьн, гöл у гöлан:
Хwəйе тəе-чь бег' бькə: тə бина хwə кьрийə р'ьh'ан:
Бə дьгöжə, пешöрəи бе дəстөп'ор'е тə—бабиркан:
Дьйа бə'р, тö ле гəми, дьгəр'ı həй, ләнгəр дькьн.

Дьйа жı тə бьлысьнө, qə дəйе тə йəке наве:
Тö көлилка дөве бə'ре, бьнөвша нöh, бəр нəрзве:
Ле өə h'öба тə ча т'андьм, Сайат'—Нова həр'ə жь аве:
Е тö дити, щар дьı жı ди, тöе дин у сөwдəсəр бькьн.

Тәрҗемәҳәр ФЕРИКЕ УСЕВ

„БЛОКНОТА АГИТАТОР" №6

Р'онайи дит „Блокнота агитатор" №6 бь сәрәщәма hана:

Қийат бона qса.

Г'. П'арсйан.—Дəрhəqа борщ v исафа агитаторда.

Бьдə хəбате wəхте qсе.

Һ'але щмаэ'тейи материалие хwəш дьбə.

Т'емаед орт'əмлəтие.

М. Мак'симов.—Wəхте монополист дьбьи йок.

Қ'омəкдари агитаторар'ə.

Т'ема у литература бона qсед агитатора.

Һна р'ожед һесабуна шагьртийə бөарена. Жь һ'əму əəһ'нед р'еспубликае шагьрт тенə щиед Еревaнейə һ'əwаск'ар дьгар'ın у ман щийар'ə дьбьнə нас.

Шьклə: шагьртед дарсханед мак'т'əб Муг'анейə 8—салайə 4—ə у 5—ə (ал. ц. һ'ийə Арташат) ль музеа дөкламе, т'эриqе. Фото йа А. ЩРАГ'АСПАНИЙ.

САТИРА У ҺЬМОР

Пəк те өам wн т'əqьсийə. нькарə р'əзе.

—Фə'мила тə чйə?

—Э'вдьлөв.

—Чь хəбате дькı?

—Қöльчıмə.

—К'едара хwə дьгазьнı?

—Өвə мөнөка нькарьı п'ақı р'əзем.

—Нькарı р'əзейи. Ле мə'дə тə чəwанə?

—Р'ьqə.

—Сарə тə дəшə?

—Нə.

Тö сəh'өта чəнда т'əлдьдı. wəкı р'əзеи?

—Чəwə hөрт'ьм, сəh'өта 10—ə п'əд дьдьм.

—Wəхте п'əлдьдı. өдвə өөинөдə вəдарəьı'н?

—Нə, вəнəqопьq'ьм, зварс сəh'өта 10—ə п'əдьзем, сьбс сəh'өта шөща р'əдьбьм, к'ьще хwə хwədькьм, ь'өə нəн дьдьмə к'өөришка хwə у дьөмə хəбате.

—Wəкı бсанə тö 8 сəh'өта р'əдьеби, ле иди чь дьхwəзə?

—Нə дохтр, пəс жı həма дарhəqа wе бəкедəнə, wəкı нəн əг'рийə сар хəбате нькарьı р'əзем...

Э'ГИТЕ ХОДО жь урьси гöhастə к'Өрди

жь сара суде

МЕРКӨЖ НАТӘ ГӨЛЛӨКЬРЬНЕ

Надр Э'рабове 50 сали у көр'е wə Худи Э'рабове 19 сали бона меркөштьне дөhатьнə гöнəк'арккьрьне. 5-е апреле сала 1962—ə гöнде Шаhуийанедə, ль өөh'өө Арташате, Худи Э'рабов сар аве qə'рə Ибиш Э'мəров дьгра у р'ує ме өəкедəwаана ль hөвдə дьльэ. Гöнəк'ар Надр Э'рабов, йанк'еш Ә'вдөрари Э'мəров, qəwмөд wəн дьльэ щие шер' у дьмаш qалма-qалм, ч'ер'ə у э'ет'ийə hөвдə дьльэ.

Ме шунда Надр Э'рабов дьльэ мə т'ьнга нек'ирвəниейə өөкдуэ ньатинə у бь зəроме көштьне ь'ьщуми сəр Ә'вдөрари Э'мəров дькə у гöлле бөрı ькə чə дьльэ. ь'өтини брандар дьбьнə нəхwəна хане, дьмьрə. Пöй көштьна Ә'мəров у Надр Э'рабов т'ьвиге дьльэ көр'е хwə Худи Э'рабове гöнəк'ар, өө qəwмөд Э'рабова майни бькöжə. Wəхте бөре Ә'вдөрие р'ьh'мəти Wəзир Э'мəров дөнге т'ьвиге у qалма—qалма щмаэ'те дьбьнə достхwəqа те өөр бөа пе бьh'əса чə чь qəwьмөə.

Wəхта Худи Э'рабов дьбьнə, өө Wəзир Э'мəров hат. бь готьна бане хwə ь'ьщуми сəр wн дькə у пе т'ьвиге wəн дькöжə.

Колегиа судейə шöхөлөд уголовние. Суда РСС Әрмəнистанейə Т'əмрабललə шöхөлөе меркөжа бь т'əмами ибатьнə ь'əсаб кьр у Надр Э'рабовə'ə щəэне hөрqəрə—гöллəкьрı дархьст. Худи Э'рабов бь гьртьиq 15 салава ньатə щəэкьрьне.

Садртийə Совета РСС Әрмəнистанейə Т'əмрабললə т'əwəqтийə Надр Э'рабов дарhəqа бөхшандьнедə инк'ар кьр.

Ораqа дарhəqа Надьр Э'рабовə hатə qəлөдьлөе—эw' hатə өөллəкьрьне.

Д. ОҺАНЦИАНИАН

Һəжмəра газета мəйə 24—е марта р'ує сьсйада мqала Э'гите Шамсийə hə-сөрийса „Совхоз Интернационал" hатə өөшрькьрьне. Мqалə дарhəqа совхозə Советаканендə (сөрмөртийə hөтемберийанейə дөрөөне).

Редактор МИРОЕ ӘСӘД

АДРЕСА Р'ЕДАКСИАЙ У ТЕЛЕФОНЕД WE

Ереван, соqада Төрйан, № 68.
Төлефон: р'едактор — 2-52-41.
к'атьбе щəдар — 2-83-80.
сөрчеред п'əра — 2-07-78.

ТЕР'ОРИСТ МОАБЬЛИ WƏТ'ƏНҺ'ЬƏД ИРАQЕ БЬДНƏ СƏКНАНДЬНЕ

Жь һ'əму өөлөтед дьнйае з'əмөти диса тена стөндьне дөрhəqа ше өөкеда, wəкı махлидəти у пресса К'əмөйийае бөрк' моабьли кьрьнед р'еексиөнеред Ирақейə дəəхөн шькөат дькьн.

Прагаеда бу митинга хəбатшед п'айт'əхте Чехословакиае, өа көө моабьли ше өөке бу, wəкı пəд wət'ənd'ьəд Ираqе дьк'əөнч у wəлөтда тер'ора фашистие дөрбəз дькөк.

К'атьбе комитета бажөре Прагаеда ПК Чехословакиайи пешь А. Кричек да к'өөше, wəкı хабатшед Чехословакиае бона бь бөдөнти көштьна к'атьбе Көммөрс'əзийə партиа Көммунистийə Ирақейи пешь кəөөле Салайам Адиз у'ьшхöланед партиа Көммунистийə Ирақейи пешь Шаhəдие Ирақейи з'аан Мəh'мəд Мəwди Э'зиз Э.—Шəwайнри у wəк'ила Көммөрк'əзийə партиа Көммунистийə Ираqе Э'зиз Э.—hөөө өөтьки:

„Өөлөтед щиаэ'та wə бе h'əə у н'əсаөьи, wəкı өə мөө. фронтөкə т'əмөрийə бьбөө өөк, өөе р'еексиае, пашдамайнтье у империализме өөт'көө у ше р'еөжима wət'ən-h'ьзие, демократие сазькı, к'ижане ше өөльхи т'əмөлийə щиаэ'та Ираqе, н'əму сьнфед өө у мəтед ше бөка у өө к'ə к'өрде автономиае бөстьнье".

Митингеда хwəнdк'ared Сурие, wəк'ıлед т'фаед Чехословакиайе п'ешкөөөне у щөөльа хабардан. Т'əөгөөд митинге р'еөөлөөуси qəбөөкьрда дə'ие дькөн, wəкı тер'ора моабьли wət'ənd'ьəд Ираqе бьднə сəкнөөнье у т'фəдарийə хwə з'ламı н'əму өөлөтед Ирақейə wət'ənd'ьəе дькөн.

Т'фада көөк'ared Бөөг'ариаеда жı бу митинга шькөатькрьне. Маршөөд кö хабардан р'еөресиөед реакционеред Ирақейə qət'ае р'ур'əөı кьрьн у дə'ие кьрьн, кö гəмə шөн бьк'ишьнө.

Г'əөгөөд митинге премьер-министре Ирақер'э моабьли кьрьнед сосрат телеграма шькөатькрьне шөндьн.

Улан—Батореда э'ламəтийə т'ьфаqа көөк'ared мокə'өа hатə өөшөркьрьне. Өө,— көөк'ared монг'өө,—э'ламəтийеда те готьне,—пе н'əсийан, wəкı бь нəмəөı у нəп'əкı өөгөөд щиаэ'та Ирақейə өөөьı, к'атьбе Көммөрс'əзийə партиа Көммунистийə Ирақейи пешьн Салайам Адиз у көммунистед Ирақейə майин —шəр'ванед бона к'ара өөлөте хwəөə өөөөөөө э'өөи hатьна көштьне. Көөк'ared Монг'өлиае т'фаqарийə хwəө бе qəлə у к'өмəкарийə хwəө з'ламı р'ламı партиа Көммунистийə Ираqе. Н'əму демократ у wət'ənd'ьəед Ираqе дькөн.

Р'еөресиөед без'т'ба моабьли көммунистед Ираqе у шөхөланед пеш, газета Корреөə „Нөдөн синмин" дькөөсə, н'əсаб өөлөтьн п'епскөрьна өхтийийред мерьı, дəстдрежайшə нəт'ə көө нəөөнщə бөрбь өөөйə у демократие щиаэ'та Ираqе. Көштьна көөмунista у шөхөланед пеш, к'өөө өө бона хwəшөөхтийə щиаэ'та Ираqе бь э'фати шəр' дькьрн, мəqə, бөөı мəрəме щиаэ'та Ираqейə.

(ТАСС)

«РИА ТАЗА» 69180

Типография № 2 Главного управления издательства и полиграфической промышленности Министерства культуры Армянской ССР. Кинуянца, № 8. ВФ 05517